

Čís. 16066.

Pokud lze v tom, že se podnikatelé dohodli na podání společné nabídky na určitou stavbu a spolčili k jejímu společnému provedení, spatřovati zřízení společnosti podle § 1175 obč. zák.

Nárok společníka na odměnu za vlastní přičinění.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1937, Rv I 1389/35.)

Žalovaní tři stavitelé se v červnu 1929 dohodli se žalobcem — stavebním inženýrem pro pozemní stavby —, že podají společnou nabídku na stavbu železobetonového hangaru na vojenském letišti v H. Jejich nabídka společně pak podepsaná byla vojenskou správou přijata a uvedená stavba jim společně zadána. Podle dohody se měli všichni účastníci stavby společně. K ujednání o podrobnostech pro pozdější neshodu však nedošlo. Ježto však žalobce přesto konal dozor na stavbě hangaru, domáhá se na žalovaných zaplacení zažalované částky. Soud první stolice vyhověl zčásti žalobě. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných. **Důvody:** Právem má první soud za to, že došlo mezi stranami k společné smlouvě. Plyne to ze zjištění, že nabídka o stavbě železobetonového hangaru na letišti v H. byla podepsána oběma spornými stranami a že stavba této budovy byla zadána jak žalovaným, tak i žalobci. Již tím byly splněny podmínky žádané v §§ 1175 obč. zák. a násl. pro vznik výdělečné společnosti (§ 863 obč. zák.). Nezáleží na tom, zda teprve později bylo mezi stranami jednáno o bližších podmínkách takové smlouvy, neboť, nedošlo-li v některých bodech k platnému ujednání, platí podpůrně předpisy §§ 1175 a násl. obč. zák. Žalobce žádá jen náhradu za dozor na stavbě. To představuje část zisku společné stavby a možno proto užití § 1193 obč. zák., poněvadž nebylo tvrzeno, že by společníci měli na společném podniku ztráty po případě, že by zisk, jehož dosáhli, byl menší nežli přisouzený nárok žalobcův. Při tom jest uvážiti i to, že žalobce byl oprávněn, ba i povinen vykonávati stálý dozor na stavbě, ať si toho žalovaní přáli nebo ne, již proto, že stavba byla zadána nejen žalovaným, nýbrž společně s nimi také žalobci, takže i on byl se žalovanými společně odpovědný za provedení stavby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaní se snaží dovoditi, že mezi spornými stranami nedošlo k společenské smlouvě, ale přezírají, že se, jak plyne ze zjištění nižších stolic, dohodli již v červenci 1929 se žalobcem na podání společné nabídky na stavbu železobetonového hangaru na vojenském letišti v H., což také učinili. Jejich společná nabídka byla vojenskou správou přijata. Ježto nebylo tvrzeno, že se žalobce této společné nabídky zúčastnil jen na oko, jest míti zato, že se strany spolčily k společnému provedení uvedeného díla, v čemž se zřetelem na povahu věci a na povolání účast-

níků jest spatřovati založení společnosti na společný výdělek podle § 1175 obč. zák. Vždyť společenská smlouva podle řečeného zákonného ustanovení nevyžaduje, aby společník vložil do společnosti určité věci nebo peněžité částky, nýbrž stačí, zavazuje-li se přispívati toliko svým vlastním přičiněním k společnému užitku. Není-li nic jiného ujednáno, platí ustanovení §§ 1184 a 1193 obč. zák. V souzeném případě bylo zjištěno, že žalobce konal pouze určité práce záležící v dozoru na železobetonové práce na stavbě, při čemž odpor většiny společníků proti této činnosti nebyl prokázán, nehledíc k tomu, že ostatní společníci byli ochotni aspoň zčásti odměniti žalobce za konanou práci. Neprávem také tvrdí žalovaní, že se odvolací soud neobíral otázkou, zda bylo vůbec žalobcovou povinností prováděti tento dozor, neboť i odvolací soud řešil otázku tu kladně v souladu s posudkem soudního znalce Dr. Jaroslava B., podle něhož žalobcova povinnost nebyla závislá na tom, zdali žalovaní o to žádali či nikoli. Žalobce má proto již podle § 1193 obč. zák. nárok na odměnu za své přičinění a ježto po té stránce nebylo ani úmluvy, ani dohody společníků, náleželo soudu, aby určil za ně částku úměrnou důležitosti obchodu, vynaložené námaze a zjednanému užitku. Že by částka soudem podle znaleckého posudku určená nevyhovovala co do výše zásadám v § 1193 obč. zák. stanoveným, není v dovolání uplatňováno. Dovolací soud souhlasí proto s názorem odvolacího soudu, že žalobci skutečně vznikl nárok na úměrnou odměnu za dozor na stavbě, a ježto výše již není napadána, nebylo bezdůvodnému dovolání vyhověno.

Čís. 16067.

Za věc spornou ve smyslu § 879, odst. 2, č. 2 obč. zák. (prvý případ) jest pokládati nárok nejen tehda, žaluje-li oprávněný přímo o plnění, ale i tenkráte, je-li oprávněný žalován o zjištění práva, jež jest předurčující pro jeho nárok. Úmluva, kterou zákonný dědic za sporu, v němž byl žalován o uznání platnosti závěti, postoupil svému právnímu zástupci, zastupujícímu jej v řečeném sporu, část zákonného dědického podílu číselně určitou, jest podle § 879, odst. 2, č. 2 obč. zák. nicotná.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1937, Rv I 2271/35.)

Žalobce Dr. J. V. konal pro Josefa S. jako advokát různé právnické práce, za něž mu vzešla palmární pohledávka 25.000 Kč, již zůstal Josef S. dlužen. Proto, když se Josef S. z podnětu žalobcova přihlásil jako zákonný dědic k pozůstalosti po svém bratranci Františku S. a popřel pravost závěti, učiněné zůstavitelem ve prospěch obce V., byl žalován o uznání platnosti této závěti, postoupil za sporu o ně dne 25. května 1933 žalobci, který jej v tomto sporu zastupoval, na útraty svého shora uvedeného dluhu část svého zákonného dědického podílu, který mu pak připadl podle dědického smíru se žalující testamentární dědičkou obcí K. Po této cesi pohledávky vedla žalovaná banka na pohledávku příslušící Josefu S. proti obci K. v částce 31.250 Kč s přísl. exekucí jejím